

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb. obcemi
Diplomant/ka: Nicole Podvolecká
Škola: Právnická fakulta UK v Praze
Katedra: Katedra správního práva a správní vědy
Autor posudku: Mgr. František Korbel, Ph. D.

1. Zadání a cíl práce

Téma, které si autorka zvolila pro svou práci, přináší celostní pohled na problematiku aplikace zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím („**informační zákon**“) na úrovni obcí. Motivací pro toto zúžení je výrazná osobní zkušenost autorky právě s vyřizováním žádostí dle informačního zákona z úrovně obce. Tato praktická zkušenost autorky je v rámci práce zřetelná a je její značnou devizou.

Oblast poskytování informací dle informačního zákona považuji obecně za téma zpracované akademickou obcí poměrně široce. Zúžení tématu na poskytování informací z úrovně obcí je proto smysluplné. A to i s ohledem na fakt, jak správně podotýká autorka v úvodu, že se jedná o nejpočetnější skupinu povinných subjektů. Téma je tedy vhodně zvolené a se značným potenciálem pro další praktické využití. Což je rovněž deklarovaným záměrem autorky.

2. Obsahové zpracování práce

Hodnocená diplomová práce překračuje svým více než dvojnásobným rozsahem minimální kritéria standardní diplomové práce. Autorka se nevyhýbá aplikačně problematické nebo nejednoznačné úpravě, přičemž zůstává v rámci celého textu systematická a srozumitelná.

Kapitola první nepřekvapivě uvádí čtenáře obecně do problematiky práva na svobodný přístup k informacím. Stručně popisuje úpravu na mezinárodní či evropské úrovni. Již v této primárně teoretické kapitole přitom autorka dokáže být „praktická“, když neopomene upozornit na fakt, že ČR dosud nepřistoupila k Úmluvě Rady Evropy o přístupu k úředním dokumentům z pragmatických důvodů. Tato Úmluva totiž neumožňuje požadovat úhradu mimořádných nákladů nebo odmítnout žádost z některých důvodů obsažených v informačním zákoně. Přehledně je zpracován také ústavní základ práva na informace, vč. možnosti přímé aplikace Listiny (v případě absence příslušného zákona). Po pojednání o mezinárodní a evropské úpravě se autorka dostává ke shrnutí obsahu informačního zákona vč. jeho novelizací provedených v posledních letech. Čtenář zde přitom může objevit jednu z mála nepřesností v rámci celé práce, kdy v rámci definice veřejného podniku ve smyslu § 2a odst. 1 odkaz na úpravu dominantního vlivu nesprávně směřuje na § 2 odst. 1 informačního zákona (namísto § 2a odst. 2).

Osobně dále úplně nesouhlasím s názorem autorky na str. 16 v posledním odstavci. Zde autorka odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2009, č. j. 2 As 44/2008, podle kterého musí povinný subjekt vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti dle informačního zákona i v případě, kdy žádost obsahem posoudí odlišně. Autorka přitom považuje tuto povinnost za přepjatý formalismus. Obdobně může být nicméně hodnocen také případ, kdy povinný subjekt posoudí žádost o poskytnutí informací jako žádost o nahlížení do spisu. O této situaci ostatně autorka pojednává v podkapitole 5.3, částečně pak podkapitola 3.7.7 a text na str. 45 a 46. Sama autorka přitom rozlišuje mezi procesním právem nahlížení do spisu a hmotněprávním právem na informace dle informačního zákona. V rámci práce proto nepovažuji tuto problematiku za vyjasněnou a doporučuji toto téma prodiskutovat v rámci obhajoby.

Za praktický nicméně považuji přehled zákonů obsahujících zvláštní úpravu poskytování informací. Pokud by autorka chtěla předkládanou práci do budoucna dále rozpracovat, například pro potřeby rigorózní či disertační práce, toto je jedna z oblastí, na kterou by bylo možné se dále zaměřit.

Kapitola druhá je věnována povinným subjektům v obdobném postavení jako obce. Oceňuji srozumitelné vysvětlení dvojitého postavení obcí coby povinného subjektu – v rámci samostatné i přenesené působnosti – a problematických dopadů při postupu dle informačního zákona.

Třetí kapitola je věnována osobě žadatele. Autorka pojednání opět prokládá praktickými postřehy a text se tak dobře čte. Za zajímavou pokládám část věnovanou nezletilým žadatelům v kontextu aplikace obecné úpravy ve správním řádu nebo exkurz do oblastí poskytování informací dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Kapitola čtvrtá je věnována problematice podávání žádostí, a to vč. podání prostřednictvím specializované internetové služby. Byť rozumím tomu, že je tato část v rámci systematiky předkládané práce nutná, považuji ji osobně za nejobecnější.

Pátá kapitola pokrývá vybrané druhy informací, které obce poskytují. Z praktického hlediska mohou být do budoucna určitě dobře využitelná pojednání o poskytování informací o zápisech z jednání orgánů, podkladech nebo příjmech vybraných osob.

Šestá kapitola čtenáře provádí procesy odvolání, stížnosti, ochrany před nečinností či přezkumného řízení. Za vhodný postřeh považuji kapitolu 6.2.3, upozorňující na možnou duplicitu úpravy v § 16a odst. 1 písm. b) a c). Přesto je možné se v rámci obhajoby zamyslet nad tím, co zákonodárce vedlo k této právní úpravě. V šesté kapitole je mimo jiné obsažena také část, popisující možnosti ochrany osob, které byly poskytnutím informace ze strany povinného orgánu dotčeny. Uvědomuji si, že tyto případy nejsou tak časté, zároveň je škoda, že se v této části autorka omezuje spíše na faktický popis (oproti jiným částem, kde autorka domýšlí možné dopady dané úpravy). Opět se může jednat o část k doplnění v rámci další odborné práce.

Kapitola sedmá pokrývá případy neplnění povinnosti obce poskytnout informace . Poněkud duplicitně (v kontextu kapitoly 6) autorka pojednává o institutu informačního příkazu. Toto uspořádání dává v rámci systematiky práce smysl, do budoucna ovšem doporučuji (v případě, že by autorka zvažovala práci publikovat nebo ve zpracování tématu pokračovat) tuto problematiku v uvedených dvou kapitolách více provázat.

Bez ohledu na výše uvedené drobné poznámky považuji práci autorky za nadprůměrně kvalitní, a to nejen rozsahem, ale i obsahem a způsobem zpracování. Jak sama autorka uvádí v závěru, hlavní přínos práce bude spočívat pravděpodobně v části pojednání o privilegovaných žadatelích, kde je zřetelné, že autorka má osobní zkušenost.

Velmi oceňuji komplexní pokrytí zvoleného tématu a uvedení osobních názorů autorky, které práce obsahuje. Bez ohledu na to, zda s nimi souhlasím, považuji formulaci jasného osobního názoru za jeden z hlavních účelů (a přínosů) diplomových prací.

Citační aparát a seznam zdrojů je poctivě zpracovaný, zvolené zdroje považuji za relevantní.

3. Formální úroveň práce

Po formální stránce není práci co vytknout. Práce se velmi dobře čte, je strukturovaná, prakticky neobsahuje gramatické chyby. Práce se zdroji je kvalitní .

4. Celkové hodnocení práce

Práce je celkově velmi zdařilá a navrhuji ji hodnotit stupněm výborně.

5. Doporučení práce k obhajobě

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 12. září 2024

Mgr. František Korbel, Ph. D.
podpis autora posudku